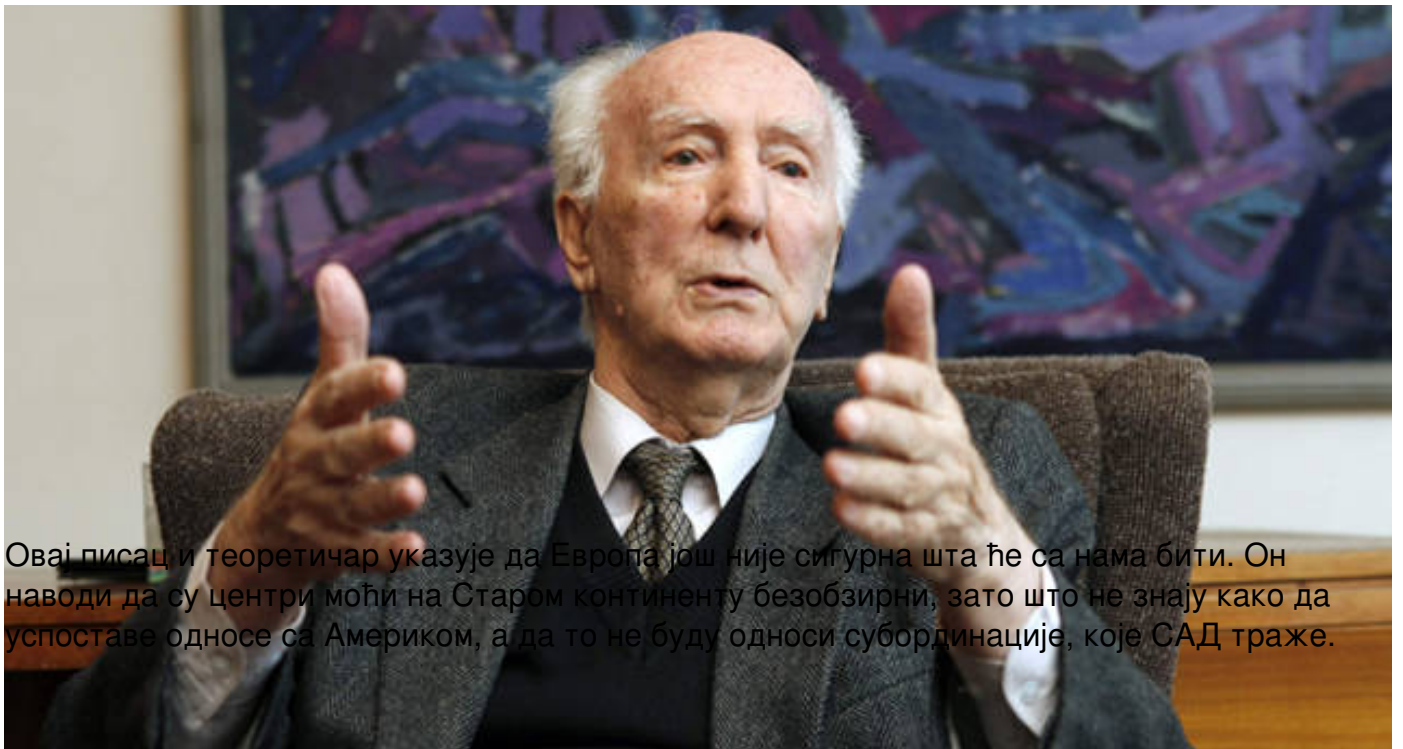

Саучесништво европских сила у балканској трагедији је несумњиво и траје и данас на одређени начин. Они су криви, а праве се као да лук нису ни јели ни мирисали, и тобоже нам помажу. Не верујем у њихову алтруистичку мисију. Они Балкан праве онаквим какав њима одговара. Каже ово у интервјуу за "Новости" Мухамед Филиповић Туњо, професор филозофије, босанскохерцеговачки академик.

Овај писац и теоретичар указује да Европа још није сигурна шта ће са нама бити. Он наводи да су центри моћи на Старом континенту безобзирни, зато што не знају како да успоставе односе са Америком, а да то не буду односи субординације, које САД траже.

- Ко год уђе у домен северноатлантских или евроатлантских интеграција, мора пристати на то да Америка има врховни положај и они се тога плаше. Јер, то значи да Европа, па и најзначајније европске земље, постају другоразредне у свету. Свет ће, вероватно, бити сведен на три силе: Америку, Русију и Кину. Цела ствар води ка једној конфедерацији која је заправо немогућа због чињенице да поседују оружје којом могу уништити цео свет. То значи да ће победити не оружје, него нешто друго. А шта је то друго, још не знамо.

*** Да ли је могућ суживот на овим просторима, могу ли Бошњаци без Срба и обрнуто?**

- Не можемо једни без других, везани смо. Историја нам је доделила заједнички простор. Нисмо знали како се треба понашати. Егзалтирани политички мислиоци су креирали наше односе, а они нису били базирани на битним претпоставкама. А битна претпоставка људског живота је, пре свега, територија. Она нас повезује. Имамо и заједничку историју. Не само да смо неколико векова били под истим господарима, него смо створили две заједничке државе које нису по својим општим ефектима биле толико лоше. Апсурдно је да они који су били против режима деведесетих година, сада уздишу за Титовим временима, помињући како је све било мед и млеко. Наравно да није било све мед и млеко, али овакав хаос није био. Тегобе се подносе када имају свој рационални основ. Кад човек може да разуме зашто оне настају. Ми данас не разумемо зашто имамо тегобе и зашто живимо лошије него икада.

*** А зашто живимо лошије него пре?**

- Због апсолутне инфериорности и инсуфицијенције мишљења у владајућим круговима. Доживели смо да нам власт носе људи другоразредног и трећеразредног нивоа. То не може. Упоредите политичке личности у историји. Шта је био један Пашић, један Стојан Протић, Јован Ристић. У целом свету постоји пад квалитета вођства. Председник САД је човек који гања цуре по ходницима. Председник САД је организатор лажне, кривотворене инвазије на једну државу. Или онај Блер, лажов један. Ниједан није сишао са власти да није био предмет истраге. Ево, и Саркози, па сви у Француској од Митерана до данас, осим Шарла де Гола који једини није био под истрагом. Морални квалитет руководства је пао, као и интелектуални. Власт је постала арогантна и не уважава другачија мишљења.

*** Хоћемо ли поново ратовати, као што нас је у шали дочекао сарајевски таксиста питајући када ћемо играти друго полувреме?**

- Нећемо ратовати. Нас плаше ови политичари. Додик има своју, Изетбеговић своју кнежевину, има је и онај, како се већ зове, из Мостара. Они настоје да сачувају доминацију. Свако хоће да има потпуну власт у својој зони. Држе нас тако што Додик тврди да је Сарајево највећа опасност за Србе, ови у Сарајеву да су Срби највећа опасност. За Хрвате су сви највећа опасност.

*** Говорите о политичарима све три стране?**

- Да. Они нас плаше да бисмо били послушни. Да бисмо ми рекли, па ми морамо њима помоћи, они нас бране, они ће нас заштитити. Не схватају да нас може заштитити само разуман међусобни споразум, који неће бити подела интересних сфера појединих политичких олигархија, него споразум народа. Споразум међу нама.

*** Ви сте били аутор једног таквог споразума пре рата?**

- Нама није сметала Југославија. Није било ниједне побуне. Ми муслимани нисмо тражили ништа друго. Пошто сви генерирамо из држава и царстава која су била мултинационална, развили смо код себе да се морамо строго сепарирати и интегрисати на некој чисто идеолошкој основи. Код Срба је дошло до асимилације Влаха и Цинцара у Србе, а основа асимилације је била православна вера која им је била заједничка. Сматрао сам да нама не може шкодити да живимо у заједничкој држави. Само је питање како ћемо ту државу уредити тако да свакоме у њој буде довољно широко и да има простор за слободан развој. Поготово ако је то алтернатива рату. Јер, сматрао сам да је рат најгора солуција која може да се изабере и да је главни задатак и највећа вештина политике да се избегне рат, а не да се он добије. Или губи.

*** Како гледате на референдум у Републици Српској?**

- Завршио се вашар. Сваке године на духове у Бањалуци би био вашар. Уздигне се свет, циркуси, акробате, жена - пола риба, пола девојка, госпођа из Туниса која погађа будућност... То је та прича. То је једно вашариште, због којег нико не би требало да се узбуђује. Човеку је пало на памет да одигра шта је одиграо. Извукао је максимално из једне глупости. Никакав референдум овде неће ништа одлучити, као и што наш референдум овде ништа није одлучио. Рат је одлучио шта ће бити. А пошто је рат по мом суду немогућ, онда је и тај референдум бесмислица. А, с друге стране, ти српски политичари би требало да промисле, да су они правили референдум на Косову - изгубили би. Можда би га изгубили и у Војводини. То су двоструки критеријуми.

